

STANDARD č. 7: PREVENCE	
Kritérium	
7a	OSPOD aktivně vyhledává a monitoruje ohrožené děti. Prokazatelně koordinuje, případně vytváří podmínky pro preventivní aktivity ve svém správním obvodu.

Cíle kritéria:

- pracoviště orgánu sociálně-právní ochrany má jasně stanoveno, jak postupuje při vyhledávání a monitorování ohrožených dětí,
- pracoviště prokazatelně realizuje či koordinuje preventivní aktivity ve svém správním obvodu.

Za účelem splnění standardu je nutné vymezit pojem „ohrožené dítě“:

Ve smyslu §6 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů se za ohrožené dítě považuje zejména dítě:

- jehož rodiče zemřeli, neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;
- které bylo svěřeno do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřeni dítěte do její výchovy;
- které vede zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbává školní docházku, nepracuje, požívá alkohol či jiné návykové látky, živí se prostitucí, spáchalo trestný čin nebo, jde-li o dítě mladší než patnáct let, spáchalo čin, který by jinak byl trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchá přestupky nebo jinak ohrožuje občanské soužití;
- které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- na kterém byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jeho lidskou důstojnost, jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;
- které je na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťováno do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jeho umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- které je ohrožováno násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- které je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nachází bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jeho výchovu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dítěte nebo jsou anebo mohou být příčinou jeho nepříznivého vývoje.

Pozornost je nutno věnovat, dle míry závažnosti možného ohrožení, těmto skupinám:

- dítě s omezenou sociální percepcí,
- dítě traumatizované,
- dítě s handicapem,
- dítě s problematickým chováním,
- děti evidované v systému pro některou formu ohrožení
 - dítě fyzicky týrané,
 - dítě psychicky týrané,
 - dítě sexuálně zneužívané,
 - dítě zanedbávané.

Postup:

1. Pracoviště aktivně vyhledává a monitoruje ohrožené děti, tuto činnost směřuje ke zlepšení situace ve správním obvodu.
2. Pracoviště využívá různé způsoby vyhledávání a monitoringu dětí. Zaměstnanci např. mapují v průběhu šetření v terénu vždy také další dění v lokalitě, sledují a všímají si přítomnosti bezprizorních dětí potulujících se po ulici, které by v té době měly být ve škole. **Od září 2017 také děti, které by měly být s ohledem na denní dobu ve školce, a to vzhledem ke školskému zákonu, který zavedl povinné předškolní vzdělávání pětiletých a starších dětí.**
3. Informaci či podnět ohledně možného ohrožení dítěte může pracoviště obdržet od kterékoliv fyzické osoby, školy, mateřské školy nebo jiného zařízení určeného pro děti, od lékaře, obecní policie nebo Policie ČR.
4. Na zaměstnance pracoviště OSPOD se s žádostí o pomoc může obrátit samo dítě, a to i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za jeho výchovu.
5. Na webových stránkách úřadu www.slezska.cz je uvedena informace a poučení, jak postupovat v případě podání oznámení ohledně možného ohrožení dítěte.
6. Pracoviště spolupracuje se zástupci Policie ČR, obecní policie a neziskových organizací působících ve správních obvodech Slezská Ostrava, Michálkovice a Radvanice a Bartovice (Vzájemné soužití, o.p.s., Vesnička soužití Diecézní charity Ostravsko-opavské, Renarkon, Slezská diakonie, Centrom, Rodinné a komunitní centrum Chaloupka apod.) v rámci pravidelného setkávání na tzv. „Multidisciplinárních týmech“. Pravidelná setkání tohoto uskupení probíhají 1x měsíčně, v prostorách obvodního oddělení Policie ČR, Bohumínská, Slezská Ostrava a v prostorách Nízkoprahové a poradenského centra na ul. Holvekova, Ostrava-Kunčičky. Cílem setkání je řešení aktuálních problémů v oblasti péče o ohrožené děti, vyhledávání a vyhodnocování rizikových oblastí, řešení záškoláctví, zneužívání alkoholu a návykových látek, výskytu protiprávní činnosti apod.
7. Pracoviště OSPOD rovněž spolupracuje s řadou poskytovatelů sociálních služeb a zařízeními pro realizaci volnočasových aktivit.

8. Zaměstnanci OSPOD rovněž provádějí prostřednictvím analýzy sociálně vyloučených lokalit monitoring sociálně-patologických jevů v daných oblastech a s touto analýzou pracují pak se zaměřením na preventivní aktivity. V průběhu spolupráce s neziskovými organizacemi zaměřujícími se na volný čas dětí v těchto lokalitách se zaměřují na doporučování preventivních programů, ať již dlouhodobých či krátkodobých.
9. Městský obvod Slezská Ostrava každoročně, ať už samostatně či ve spolupráci s některou s neziskových organizací realizuje v rámci projektu prevence kriminality krátkodobé pobyty dětí z vyloučených lokalit právě v nejrizikovějších měsících, a to v průběhu letních prázdnin. Tyto pobyty jsou zaměřeny na správné trávení volného času a změnu závadového chování u dětí a mládeže.

Název standardu	7. Prevence		
Kritéria standardu	7b Orgán sociálně-právní ochrany v rámci preventivních aktivit spolupracuje s dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci, zejména s orgány územní samosprávy, pověřenými osobami, poskytovateli sociálních služeb, zástupci škol a školských zařízení, Policií České republiky, Probační a mediační službou, soudem, státním zastupitelstvím, poskytovateli zdravotních služeb, případně dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci zúčastněnými na péči o ohrožené děti podle místních potřeb a podmínek. Všechny uvedené subjekty mohou jako formu spolupráce v rámci výše uvedeného zvolit tým pro děti a mládež.		
Závazné pro:	pracovníky poskytující SPO Úřadu městského obvodu Slezská Ostrava		
Vypracoval:	Mgr. Václav Pěkník		
Schválil:	Mgr. Zdeněk Matýsek – vedoucí odboru sociálních věcí		
Datum a podpis:			
Platnost kritéria od:	1. 2. 2017		
Platnost kritéria do:			
Datum revize:	1. 2. 2017	15.12.2022	
	18. 8. 2017	31.8.2023	
	15. 7. 2019	1. 4. 2025	
	12. 12. 2019	1. 9. 2026	
	20. 11. 2020		

7b	Orgán sociálně-právní ochrany v rámci preventivních aktivit spolupracuje s dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci, zejména s orgány územní samosprávy, pověřenými osobami, poskytovateli sociálních služeb, zástupci škol a školských zařízení, Policií České republiky, Probační a mediační službou, soudem, státním zastupitelstvím, poskytovateli zdravotních služeb, případně dalšími fyzickými osobami, právníckými osobami a orgány veřejné moci zúčastněnými na péči o ohrožené děti podle místních potřeb a podmínek. Všechny uvedené subjekty mohou jako formu spolupráce v rámci výše uvedeného zvolit tým pro děti a mládež.
----	---

Cíle kritéria:

- v oblasti prevence je uplatňován multidisciplinární přístup,
- existuje osvěta, vzdělávání o sociálně-právní ochraně dětí na všech úrovních společnosti,
- speciální multidisciplinární tým má v oblasti prevence jasně stanoveny cíle i pravidla fungování.

Postup:

1. Projekt „**Systém včasné intervence**“ (dále jen SVI) - v rámci agendy sociálně-právní ochrany dětí je v Ostravě dlouhodobě realizován projekt, který prostřednictvím elektronické sítě propojuje všechny subjekty spolupracující v rámci péče o děti vyžadující zvýšenou pozornost, tj. OSPOD, Police ČR, Městská policie, Státní zastupitelství, okresní soud. Jedná se o informační systém, do kterého jsou primárně zapojeny všechny ostravské orgány sociálně-právní ochrany dětí. Partnery informačního systému jsou i Policie ČR a Městská policie, tyto subjekty do systému formou oznámení vkládají aktuální informace ohledně situace dítěte, tyto informace se tak operativně rychle dostávají ke konkrétním pracovníkům OSPOD.
2. **Využití informačního systému SVI v rámci pohotovosti** – v rámci města Ostravy je stanoven tzv. pohotovostní tým. Jedná se o skupinu složenou ze zaměstnanců ostravských orgánů SPOD, kteří zajišťují mimo stanovenou pracovní dobu svých úřadů pracovní pohotovost. Jedná se o dobu, kdy jsou určití zaměstnanci připraveni k případnému výkonu práce. Doba pohotovosti bezprostředně navazuje na stanovenou pracovní dobu, je vykonávána v dobách pracovního klidu a státních svátků. Je vykonávána na celém území města Ostravy včetně jeho širšího správního obvodu. Zaměstnanec, který má pohotovostní službu, má zřízen speciální přístup v rámci SVI do pracovních prostorů všech ostravských orgánů SPOD. Může tak ihned nahlédnout do konkrétního spisu, pokud je k dítěti veden, a získat operativně informace potřebné pro řešení mimořádné situace dítěte v rámci pohotovosti.
3. „**Tým pro mládež**“ – jedná se o speciální multidisciplinární tým složený ze zástupců ostravských orgánů SPOD, Policie ČR, Městské policie Ostrava, Probační a mediační

služby ČR, zástupců okresního soudu a státního zastupitelství v Ostravě, metodiků prevence ze ZŠ a SŠ. Tým pro mládež řeší otázky týkající se problematiky péče o rizikové a ohrožené děti, koordinuje spolupráci jednotlivých institucí, navrhuje možnosti řešení problémů na základě kasuistik.

4. **Multidisciplinární tým** – jedná se o koordinační schůzky zástupců státní správy, samosprávy a neziskových organizací působících v dané potenciálně rizikové lokalitě s cílem sdílení důležitých informací o lokalitě a řešení jejích aktuálních problémů. Díky součinnosti mnoha složek participujících na udržení bezpečnosti (zástupci NNO působící v lokalitě, jednotlivých obvodních oddělení PČR, MP, městského obvodu, ZŠ a SŠ, a dalších, dle aktuální potřeby) dochází k zefektivnění a urychlení řešení problémů a navazování kontaktů mezi jednotlivými členy. Multidisciplinární týmy jsou otevřené pro všechny, kteří mají zájem a potenciální možnosti podílet se na udržení bezpečnosti dané lokality. **Na území Slezské Ostravy fungují dva multidisciplinární týmy, a to pro oblast Slezské Ostravy a oblast Kunčiček. V obou těchto týmech jsou zástupci OSPOD Slezská Ostrava.**
5. **Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava** – proces komunitního plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit započal v roce 2003. Na úrovni vedení města Ostravy bylo rozhodnuto, že formou metody komunitního plánování bude docházet k plánování a rozvoji sociálních služeb, které jsou pro občany potřebné. V rámci zvolené metody byly k plánování přizvány organizace (mimo jiné i zástupci orgánu SPOD), které v této oblasti působí a taktéž uživatelé služeb a aktivit. Tyto subjekty pak v rámci intenzivní a pokračující spolupráce komunitní plán neustále rozvíjí (v současné době je v platnosti 6. komunitní plán na období 2023-2026) a připravuje se 7. Komunitní plán. Komunitní plán je zpracován na základě mapování potřeb uživatelů služeb, analýzy poskytovatelů a poskytovaných služeb na území města, aktuálních demografických údajů a výhledů do budoucna, SWOT analýz a strukturovaných pohovorů s uživateli služeb. Na základě výše uvedeného postupu byly definovány návrhy cílů a opatření týkajících se zajištění, rozvoje a zkvalitnění sociálních služeb a souvisejících aktivit pro občany města dle cílových skupin, které byly zpracovány do témat vyhlášených v rámci výběrového řízení pro poskytnutí účelových dotací v oblasti prevence kriminality.
6. **Komise sociálně-právní ochrany dětí** – je zvláštním orgánem města Ostravy. Koordinuje výkon sociálně-právní ochrany na území města Ostravy včetně jeho širšího správního obvodu, sleduje působení opatření učiněných orgány SPOD, popř. sama taková opatření iniciuje. Posláním komise lze spatřovat i v ochraně týraných a zneužívaných dětí. Členy komise jsou zástupci orgánu SPOD, neziskových organizací, územní samosprávy, lékaři, psychologové, zástupci školských zařízení. Jednotliví představitelé orgánů sociálně-právní ochrany dětí se mohou na komisi obracet se svými podněty za účelem jejich projednání.

7. Za účelem osvěty jsou rovněž využívány **webové stránky**¹, kde jsou občanům předávány informace o náplni a činnosti orgánů SPOD včetně příkladů životních situací, kdy se mohou občané na orgán sociálně-právní ochrany dětí obracet (viz. Standard č. 3b).
8. Pracoviště umožňuje studentům středních, vyšších odborných a vysokých škol realizovat **odborné praxe**, při nichž studenti získávají praktické i teoretické zkušenosti o činnosti orgánů SPOD. V době nouzového stavu je však výkon praxe na pracovišti OSPOD po tuto dobu pozastaven.

¹ www.slezska.cz, www.ostrava.cz